

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 075 46/99-002078
Signatura: vg5cs103

Oblastní pracoviště č. 07
Okresní pracoviště Prachatice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Vacov, okres Prachatice, Miřetice čp. 38, PSČ 384 86
IZO:	107 722 135
Identifikátor ředitelství:	600 063 208
Ředitel školy:	Mgr. Jan Hartl
Zřizovatel:	Obec Vacov
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Prachatice
Termín inspekce:	26. a 27. leden 1999
Inspektoři:	Jiří Horák, prom. historik, Mgr. Antonín Dvořák, Miloš Vogeltanz
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Dokumentace školy podle § 38a zákona č. 258/1996 Sb., výroční zpráva školy, plán činnosti školy, plán kontrolní činnosti vedení, tematické plány učitelů, písemnosti žáků, žákovské knížky, dílčí inspekční zprávy a hospitační záznamy členů inspekčního týmu.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Škola nemá právní subjektivitu. V oblasti výchovně vzdělávací vychází dlouhodobá koncepce rozvoje ze vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/1996-2. (Vzdělávací program čj. 18 730/91-20 je dokončován v 9. ročníku.) Koncepce je zpracována do roku 2000. Její součástí je účast na Minimálním preventivním programu, organizování zájmových kroužků, účast na olympiádách.

Prioritou je zkvalitnění výuky a odborný růst učitelů, zejména v oblasti péče o žáky se specifickými poruchami v učení. Proto škola plánovitě úzce spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem ARPIDA České Budějovice, Speciálně pedagogickým centrem Strakonice a Pedagogicko psychologickou poradnou Strakonice a Prachatice.

Vedení školy se snaží řešit problémy s dopravou dojíždějících žáků (spádová oblast zahrnuje 17 obcí, ze 155 žáků dojíždí 62). V minulém školním roce byl upraven rozvrh v návaznosti na odjezdy autobusů. Rozvrh hodin pro tento školní rok neodstranil dlouhé pauzy mezi příjezdem žáků a začátkem vyučování a mezi koncem vyučování a odjezdy autobusů.

Všechny koncepční záměry jsou projednávány se zaměstnanci školy. Rodiče s nimi byli též seznámeni.

Organizační řád školy obsahuje organizaci provozu školy, plán výchovně vzdělávací práce, rozdělení funkcí a kompetencí jednotlivým pracovníkům, rozdělení kabinetů, termíny pedagogických rad a žákovských soutěží.

Pedagogické rady jsou organizovány podle plánu. Jsou na nich vyhodnocovány výsledky výchovně vzdělávací práce. Na 1. stupni jsou organizovány navíc tzv. malé pedagogické rady, které řeší aktuální otázky výuky. Provozní porady se konají podle potřeby. Vyhodnocuje se na nich plnění zadaných úkolů.

Koncepční záměry a plánování mají průměrnou úroveň.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Vedení školy tvoří ředitel a zástupce ředitele. Kompetence mají rozděleny. Předsedové předmětových komisí mohou podávat své připomínky a podněty k práci školy.

Řád školy je v souladu s ustanoveními vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., napomáhá bezproblémovému chodu školy a umožňuje plnění vzdělávacího programu. Je respektován všemi zaměstnanci.

Organizační struktura má běžnou úroveň.

2.2 Personální struktura

Ve škole vyučuje 11 pedagogických pracovníků (5 na 1. stupni, 6 na 2. stupni). Všichni učitelé mají pedagogickou a odbornou způsobilost.

Ve školní jídelně pracují 4 zaměstnanci (z toho 1 na zkrácený úvazek) provoz zabezpečují 3 pracovníci (školník a 2 uklízečky). Počet těchto pracovníků je dostatečný.

Personální obsazení školy má běžnou úroveň.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Na systému kontroly se podílejí členové vedení. Kontrolní činnost koordinuje ředitel školy. Výsledky kontrol jsou s pracovníky prokazatelně projednávány.

Ředitel vypracoval kritéria pro hodnocení zaměstnanců a pro přidělování osobních příplatků. Kritéria jsou známa a dodržována.

Z pohledu požadavků zákonných norem (zákon č. 564/1990 a zákon č. 65/1965 Sb., Zákoník práce) má hospitační činnost vedení školy jako podklad pro hodnocení pracovníků malou frekvenci a nezajišťuje průběžnou kontrolu plnění učebních osnov, hodnocení činnosti a znalostí žáků. Ředitel školy a zástupce hospitují pouze v předmětech, pro které jsou odborně způsobilí. Nenevštěvují hodiny učitelů s dlouholetou praxí. Projednávání výsledků hospitací je dokladováno.

Hodnocení žáků je průběžné, klasifikace vychází z ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. Školní pravidla pro klasifikaci nebyla vytvořena.

Srovnávací testy z nezávislých zdrojů pro zjištění úrovně znalostí žáků nejsou z finančních důvodů používány.

Systém vykazuje některá slabší místa.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Informační systém je vzhledem k velikosti školy jednoduchý. Všechny informace plynou k pracovníkům školy bezprostředně od ředitele školy nebo jeho zástupce, k žákům prostřednictvím třídních učitelů. Informace od zaměstnanců a žáků dostává vedení školy také ihned.

Vedení školy sleduje všechny zásadní skutečnosti. Rodiče proto dostávají potřebné zprávy o prospěchu a chování žáků vždy včas pomocí žakovských knížek, v neodkladných případech telefonicky. Třídní učitelé a výchovný poradce sledují vývoj žáků a jsou schopni poskytnout o něm kompetentní informace.

Rada školy není zřízena.

Informační systém má běžnou úroveň.

5 Vedení povinné dokumentace

Dokumentace školy je v souladu s ustanovením § 38a zákona č. 258/1996 Sb.

Drobné administrativní nedostatky byly odstraněny během inspekce.

Vedení dokumentace má průměrnou úroveň.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Učební osnovy učebního programu Základní škola čj. 16 847/1996-2 a rozvolněného vzdělávacího programu čj. 18 730/91-20 jsou podle zápisů v třídních knihách a v sešitech žáků plněny. V hospitovaných předmětech nebyly zjištěny rozdíly mezi počtem vyučovacích hodin a počtem hodin uložených učebním plánem.

V tomto školním roce se účastní plaveckého výcviku II. a III. třída, lyžařský výcvik se neuskuteční. Dopravní výchova je zařazována hlavně do předmětů prvouka a tělesná výchova v jarních měsících. V této době organizuje škola dopravní soutěž. Žákům jsou v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem nabízeny aktivity zejména v oblasti výtvarné a tělesné výchovy, výuky anglického jazyka.

Nabídka individuálních programů a aktivit se odvíjí od možností školy a odpovídá spíše požadavkům místních žáků.

Plnění učebních plánů má běžnou úroveň.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem umožňují plnit zvolený výchovně vzdělávací program a zabezpečují provoz školy. Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou využívány účelně.

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu má běžnou úroveň.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Budova školy je velice pěkná a dobře udržovaná. V současné době má každý ročník svoji třídu, výuce slouží odborná učebna fyziky, cvičná kuchyňka, učebna šití. Jedna místnost je určena pro shromažďování žáků před odchodem do školní družiny, která je součástí mateřské školy. Dobře vybavené školní dílny jsou v suterénu školní budovy. V budově školy je malá tělocvična, která nevyhovuje potřebám výuky. Tělocvična v přístavbě není v zimním období vytápěna vzhledem k havárii topení v roce 1996. Ke škole patří hřiště a školní pozemek se skleníkem.

Školní kuchyně a školní jídelna jsou umístěny v suterénu školní budovy. Vyhovují potřebám školy.

Vybavení školy učenými pomůckami, didaktickou technikou a učebnicemi umožňuje škole realizovat zvolený výchovně vzdělávací program. Nedostatkem je, že škola nemá pro výuku výpočetní techniku. Učitelé nemají k dispozici odbornou knihovnu. Žákovská knihovna obsahuje především literaturu pro doporučenou četbu žáků 1. stupně. Podle finančních možností školy je doplňována.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti mají běžnou úroveň.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Podmínky pro výuku jsou po úpravách v minulých letech dobré. V tělocvičně není možno zajistit za mrazů potřebnou teplotu.

Rozvrh hodin odpovídá ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb.

Nevhodné podmínky mají dojíždějící žáci, kteří jsou podle řádu školy nuceni čekat na vyučování na chodbě školy. Místnost, přidělená školní družině ke shromažďování žáků před přechodem do mateřské školy, je neútluná a vybavením nevyhovuje. Současně je využívána pro výtvarný kroužek a k soukromým aktivitám. Žáci zde nemají vhodné prostředí.

Prostory školy jsou čisté. Třídy dobře vytápěné. Na 1. stupni jsou velmi pěkně vyzdobeny. Chodby na 2. stupni byly v době inspekce čistě vymalovány, ale bez jakékoliv výzdoby.

Pitný režim zajišťuje školní jídelna (od konce ledna bude v provozu nápojový automat).

Ve školní jídelně jsou používány hliníkové příbory.

Psychohygienické podmínky vykazují slabá místa.

10 Hodnocení personálních podmínek

Učitelský sbor je stabilizován, ale výuka se neobejde bez pomoci učitelů v důchodovém věku. Do školního roku 1999/2000 je výuka personálně zajištěna.

Odbornou způsobilost učitelů nelze vzhledem ke skladbě předmětů v uskutečňovaných vzdělávacích programech plně využívat (na 1. stupni 80 %, na 2. stupni 64 %).

Personální podmínky mají běžnou úroveň.

11 Plnění učebních osnov

Učební osnovy jsou plněny.

Plnění učebních osnov má běžnou úroveň.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Cíle jednotlivých hodin na 1. stupni směřovaly k rozvoji komunikačních dovedností, čtení, nácviku psaní, porozumění textu. Učitelky volily zábavné a efektivní metody práce. V průběhu hodin věnovaly pozornost všem žákům, respektovaly jejich zvláštnosti, podle potřeby diferencovaly zadávané úkoly. Tempo práce podřizovaly potřebám třídy. V některých hodinách byly uplatněny prvky tvořivé dramatiky, hry se střídaly s praktickými činnostmi. Nácviku dovedností a procvičování byl vyhrazen dostatečný prostor. Ve II. třídě byla v průběhu výuky věnována individuální péče slabší žákyni.

Žáci byli hodnoceni neformálně milým a laskavým slovem, pohledem. Klasifikace žáky motivovala ke zlepšování výkonu.

Žáci mají dobré návyky. Jejich čtenářské dovednosti jsou rozvíjeny v potřebném tempu. Znají mnoho říkanek, básniček a písniček. O vyučování projevovali velký zájem. Problém mají se spisovným ústním a ve vyšších třídách i s písemným projevem.

Na 2. stupni byly některé z hodin zaměřeny na opakování, v jiných byla probírána nová látka. Cíle vyučování byly zaměřeny na teoretickou znalost učiva v intencích požadavků středních škol při přijímacích zkouškách.

V hodinách nebyly používány moderní metody a formy vyučování. Učitelky pracovaly s celou třídou. Otázky, které směřovaly spíše jen k povrchu problémů, byly kladeny tak, že na ně stačila krátká, často jednoslovná odpověď. Ve většině hodin nezbyl prostor pro závěrečné opakování a ukončení lekce. Nedochovalo k diferenciaci práce se žáky s lepším a horším prospěchem. Probírání nové látky vycházelo důsledně z navazování na vědomosti žáků.

Komunikačním dovednostem nebyl věnován prostor, i když péče o ně je přijatým závěrem pedagogické rady ze srpna 1998.

Žáci mají velmi dobré teoretické znalosti z gramatiky. Většina perfektně zvládá všestranné jazykové a větné rozbor, dokáže graficky zobrazit vzorec věty. Ne všichni již umějí věty modifikovat, nahrazovat větné členy vedlejšími větami a naopak.

Při delších ústních projevech žáci užívali nářečních tvarů, ukazovacích zájmen a zbytečných slov (vlastně, jako, prostě). Stylistické nedostatky se projevují v písemném projevu žáků. Zde ještě přistupují časté chyby v pravopise a mezivětné interpunkci.

Kladem vyučování byly pěkné vztahy mezi učitelkami a žáky. Učitelky nejen vyučovaly, ale napomáhaly i rozvoji osobnosti žáků. Přínosem byly zmínky o dějinách a místopise okolí obce.

Výuka měla průměrnou úroveň.

Matematika

Ve sledovaných hodinách byly jasně stanoveny cíle. Učivo bylo podáváno v souladu s učebními osnovami, věcně správně a srozumitelně. Žáci byli vedeni k samostatnosti, bylo rozvíjeno jejich logické myšlení. Tempo práce v hodinách bylo přizpůsobeno jejich věku a schopnostem.

Ve většině hodin byl příhodným způsobem užíván názor. Didaktická technika nebyla použita.

Ve většině tříd byly učiteli užity metody a formy práce, které žáky neustále aktivizovaly, takže byli činnými účastníky výuky. Uplatněn byl individuální přístup k žákům, patrná byla diferenciací úkolů podle schopností žáků. V 5. a 8. ročníku byl

používán převážně frontální způsob výuky. Pro vlastní činnost žáků nebyl vyhrazen dostatečný prostor.

Ve všech hodinách byla ve třídách pěkná pracovní atmosféra. Žáci byli pozorní. Prokazovali dobré vědomosti a dovednosti. Učiteli byli kladně motivováni.

Poznámky žáků jsou funkční, grafická úprava pěkná. Školní sešity učitelé sledují a pravidelně opravují na 1. stupni. Na 2. stupni jsou opravovány nepravidelně. Domácí úkoly jsou zadávány v dostatečné četnosti a jsou přiměřeně náročné. Frekvence známek v žákovských knížkách odpovídá časové dotaci a charakteru předmětu.

Hospitované hodiny byly hodnoceny od nadprůměrných po průměrné.

Celkově lze výuku matematiky hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Německý jazyk

Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně a srozumitelně. Hodiny byly vedeny převážně v německém jazyce, ale používání českého jazyka bylo příliš časté. Používané metody dávaly žákům prostor pro vlastní aktivní činnost. V některých hodinách byla ve výuce příliš zdůrazňována mluvnická stránka jazyka na úkor vlastního souvislého mluvního projevu. Vhodné bylo používání společné deklamace při nácviu výslovnosti. Kontrola písemných projevů žáků má značně rozdílnou úroveň. Frekvence známek v žákovských knížkách odpovídá významu předmětu. Chybí větší rozmanitost hodnocených projevů žáků (vyprávění, rozhovory, aktivita žáků v hodině). Ve většině hodin byly využity magnetofonové nahrávky.

Výuka německého jazyka má běžnou úroveň.

Hudební výchova

V hospitovaných hodinách bylo učivo žákům předkládáno věcně správně a srozumitelně, muzikantsky fundovaně. Hodiny byly zaměřeny na rozvoj praktických dovedností žáků. V obou třídách převládala zpěvní činnost, doplněná v 1. ročníku o výuku hry na zobcovou flétnu. V této třídě žáci již samostatně hráli jednotlivé tóny za pomoci notového zápisu na tabuli. Kladem výuky v obou třídách byla snaha o vytvoření měkkého hudebního tónu při nácviu zpěvu. Rovněž akordeónový doprovod učitele při zpěvu byl jemný a citlivý.

Písemné záznamy žáků jsou krátké a věcné. V 9. ročníku byly pro názornost výuky využity vhodné učební pomůcky (podobizny hudebních skladatelů, zobrazení hudebních nástrojů, magnetofonové nahrávky). Aktivita žáků byla větší v 1. ročníku, kde spontánně reagovali při zařazení dechových a rytmických cvičení do výuky. Metodicky byly obě hodiny pestré. Zaměstnání žáků v hodinách bylo rozvrženo s ohledem na jejich věkové zvláštnosti.

Výuka hudební výchovy měla nadprůměrnou úroveň.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Řád školy odpovídá ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. Práva žáků v něm nejsou obsažena. Nebere ohledy na dojíždějící žáky a vykazuje jim po příjezdu do školy jako shromažďovací místo před zahájením výuky chodbu školy.

Žáci se chovají kultivovaně a slušně, navzájem si pomáhají.

Žákovská samospráva není zřízena, ale žáci mají možnost kdykoliv jednat s vedením školy a učiteli.

Na 1. stupni získávají žáci potřebné znalosti a dovednosti, jež požaduje uskutečňovaný vzdělávací program. Na 2. stupni jsou teoretické vědomosti žáků ve většině předmětů na dobré úrovni a odpovídají požadovanému standardu. Žáci však nedokážou konstruktivně a flexibilně pracovat se získanými vědomostmi. Nedostatky se projevují i v jejich ústním a písemném projevu (chudá slovní zásoba, časté opakování slov, užívání balastních slov) a dovednosti získávat informace z textu a učebnice.

Škola na základě znalostí požadavků středních škol úspěšně připravuje žáky k přijímacím zkouškám (v minulém školním roce byli přijati do středních škol všichni přihlášení žáci).

Pozitiva a negativa jsou při hodnocení výsledků vyučování v rovnováze.

14 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogů

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Zvyšuje se odborná způsobilost pedagogického sboru: šest učitelů navštěvuje kurzy ve Středisku vzdělávání a informací v Prachaticích nebo ve Vimperku. (Studium se soustřeďuje hlavně na práci se žáky se specifickými poruchami v učení.)

Pro seznámení s inovacemi ve vyučování jsou k dispozici odborné časopisy. Odborné publikace jsou nakupovány sporadicky, neboť jejich pořizování je omezeno finančními možnostmi rozpočtu školy.

Péče o odborný růst učitelů má běžnou úroveň.

ZÁVĚRY

Koncepční záměry školy jsou postupně realizovány. Kontrolní činnost vedení školy je v pedagogické oblasti jednostranně zaměřena na předměty, které odpovídají odborné způsobilosti ředitele a zástupce. Práce učitelů s dlouhodobou praxí je kontrolována ojediněle.

Personální zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu je na běžné úrovni.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávacího procesu umožňují realizovat zvolený výchovně vzdělávací program. Nedostatkem je absence odborné knihovny a to, že škola nemá pro výuku výpočetní techniku.

Škola nemá standardní podmínky pro výuku tělesné výchovy v zimních měsících, neboť již několik let není řešena oprava topení v tělocvičně školy.

Výuka probíhá ve škole v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Hospitované hodiny měly průměrnou až nadprůměrnou úroveň.

Dostatek prostoru pro vlastní aktivní činnost žáků ve výuce byl vytvářen na 1. stupni, ve větší části hodin na 2. stupni byla preferována teoretická stránka výuky.

Škola je úspěšná při přijímání žáků na střední školy.

Řízení a průběh výchovně vzdělávací činnosti školy je možné hodnotit jako průměrné.

